Strategaeth Caerdydd a'r Fro ar gyfer Gwasanaethau Eirioli i Oedolion 2021 2026

Cyflwyniad a Chefndir

Atgyfnerthodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 y cyfrifoldebau ar awdurdodau lleol a byrddau iechyd i ddarparu ystod ehangach o wasanaethau eiriolaeth a chyflwynodd ddyletswydd i ddarparu Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol. Ymrwymodd Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro i'r ddau awdurdod lleol gyd-gynhyrchu dull eiriolaeth ar y cyd sy'n:

- Hyrwyddo delwedd gref a chadarnhaol o Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol ledled y Rhanbarth i annog mynediad pobl.
- Darparu mynediad hawdd at Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol a mathau eraill o eiriolaeth a chymorth.
- Darparu eiriolaeth o ansawdd uchel ac Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol yn ddi-oed i unrhyw un y mae arno ei hangen.

Sefydlwyd Grŵp Llywio Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro gyda chefnogaeth Rhaglen Eiriolaeth Edau Aur. Mae'n cynnwys cynrychiolwyr Comisiynwyr Gwasanaethau Oedolion Cyngor Caerdydd a Chyngor Bro Morgannwg a Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro ynghyd â chynrychiolwyr darparwyr eiriolaeth. Ymhlith pethau eraill, sefydlwyd y grŵp i archwilio a nodi'r cyfrifoldebau a'r dyletswyddau i ddarparu eiriolaeth yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a'r Codau Ymarfer cysylltiedig er mwyn:

- Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol (BPRh) am y ddarpariaeth eiriolaeth bresennol ar draws y rhanbarth
- Dileu unrhyw rwystrau rhag cael mynediad at eiriolaeth yn y rhanbarth
- Amlygu ac unioni unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth ar draws y rhanbarth
- Ac yn y pen draw, datblygu Strategaeth Gomisiynu ranbarthol ar y cyd i nodi gweledigaeth y BPRh ar gyfer gwasanaethau eirioli yn y pum mlynedd nesaf.

Sefydlwyd Rhwydwaith Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro o ddarparwyr a chomisiynwyr lleol ar yr un pryd i wella'r cysylltiadau rhwng y darparwyr eiriolaeth sefydledig, creu cyfleoedd ar gyfer rhannu dysgu a gwella a gweithredu fel adnodd arbenigedd i gyflwyno gwybodaeth ar gyfer gwaith y Grŵp Llywio.

Y Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer Comisiynu Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol yng Nghymru a gynhyrchwyd gan Lywodraeth Cymru yn 2019, oedd benllanw gwaith Rhaglen Eiriolaeth Edau Aur. Mae'r Fframwaith yn nodi dull eiriolaeth a argymhellir yn genedlaethol ac mae'n sail i'r Strategaeth hon.

Mae'n werth nodi bod gan Unigolion hawl statudol ar Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol o dan Ddeddf Iechyd Meddwl 1983 (diwygiad 2007) ac Eiriolaeth Galluedd Meddyliol Annibynnol o dan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005.

Mae Deddf Iechyd Meddwl 1983 (diwygiad 2007) yn ei gwneud yn ofynnol i bob Bwrdd Iechyd yng Nghymru a Lloegr sicrhau bod gwasanaeth Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol ar gael i bob claf cymwys sydd ei eisiau. Yng Nghymru, mae

Mesur Iechyd Meddwl Cymru (2010) wedi estyn y gofyniad hwn ac wedi ehangu cwmpas y rhai sy'n gymwys i gael y gwasanaeth. Mae Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol yn gweithredu mewn perthynas â meddyginiaeth, triniaeth a gofal am gleifion sy'n byw gyda salwch meddwl. O dan Ddeddf Galluedd Meddyliol (2005), mae hawl statudol ar eiriolaeth i bobl nad oes ganddynt alluedd meddyliol i wneud penderfyniadau penodol ac sy'n 'ddi-gyfaill'. Mae Eiriolaeth Galluedd Meddwl Annibynnol yn rhoi'r hawl i bobl sydd â nam, anaf neu anabledd sy'n arwain at fethu â gwneud penderfyniad penodol drostynt eu hunain, gael cymorth a chynrychiolaeth eiriolaeth annibynnol.

Mae Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro yn comisiynu Eiriolaeth Iechyd Meddwl ac Eiriolaeth Galluedd Meddal Annibynnol o dan drefniadau ar wahân ac nid ydynt yn rhan o'r strategaeth hon ond maent yn parhau i fod yn elfen bwysig o'r tirlun eiriolaeth yn y rhanbarth.

Ochr yn ochr ag Eiriolaeth Iechyd Meddwl ac Eiriolaeth Galluedd Meddal Annibynnol, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol y Fro hefyd yn comisiynu Eiriolaeth Iechyd Meddwl Cymunedol ar gyfer pobl sy'n derbyn gofal iechyd meddwl eilaidd, sy'n cael ei reoli gan Dîm Iechyd Meddwl Cymunedol.

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

Mae eiriolaeth mewn perthynas â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, a elwir o hyn ymlaen yn "y Ddeddf", yn ceisio sicrhau bod pobl y mae arnynt angen gofal a chymorth neu y gallai fod arnynt angen gofal a chymorth, a gofalwyr y mae arnynt angen cymorth, yn gallu cael clywed eu barn ar faterion sy'n bwysig iddynt. Ei nod yw amddiffyn a diogelu hawliau a chynorthwyo pobl i sicrhau y caiff eu barn a'u dymuniadau eu hystyried yn wirioneddol wrth wneud penderfyniadau am eu bywydau.

Mae eiriolaeth yn hyrwyddo cydraddoldeb, cyfiawnder cymdeithasol, cynhwysiant cymdeithasol a hawliau dynol. Ei nod yw gwneud i bethau ddigwydd yn y ffyrdd mwyaf uniongyrchol a grymusol posibl. Mae'n cydnabod sbectrwm o eiriolaeth o hunan-eiriolaeth i eiriolaeth ffurfiol a statudol fel y dangosir yn y ddogfen Fframwaith ac a atgynhyrchir isod:

Dylid ystyried yr angen a'r hawl i gael eiriolaeth o'r pwynt cyswllt cyntaf (Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth) hyd at asesiad a'r tu hwnt, at ddarpariaeth Gwasanaethau Gofal a Chymorth.

Insert fig from Tool kit: Swyddogaethau sy'n berthnasol i Eiriolaeth

Mae Cod Ymarfer (Eiriolaeth) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, a elwir wedi hyn 'y cod' yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol:

a) Sicrhau bod mynediad at wasanaethau eiriolaeth a chymorth ar gael i alluogi unigolion i ymgysylltu a chymryd rhan pan fydd awdurdodau lleol yn arfer eu dyletswyddau statudol mewn perthynas â nhw, a

b) threfnu **Eiriolwr Proffesiynol Annibynnol** i hwyluso cyfranogiad unigolion mewn rhai amgylchiadau.

Y Cod Ymarfer (Eiriolaeth)
"Eiriolaeth yw cymryd camau i helpu pobl i ddweud beth maen nhw ei eisiau, sicrhau eu hawliau,
cynrychioli eu buddiannau a chael y gwasanaethau mae arnynt eu hangen. Mae eiriolwyr a chynlluniau eirioli
yn gweithio mewn partneriaeth â'r bobl y maent yn eu cefnogi ac yn cymryd eu hochr. Mae eiriolaeth yn hybu
cynhwysiant cymdeithasol, cydraddoldeb a chyfiawnder cymdeithasol." *(Action for Advocacy, 2002).*

Cyfeirir at **Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol** hefyd fel "Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol statudol" neu "Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol o dan y Ddeddf" (h.y. at ddibenion sy'n ymwneud â gofal a chymorth). Mae hyn yn ei gwahaniaethu oddi wrth Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol anstatudol y gellir ei chyrchu ar gyfer ystod lawer ehangach o faterion.

Diffinnir yr 'amgylchiadau penodol' hyn ym mharagraff 47 y Cod:

Rhaid i awdurdodau lleol drefnu darparu eiriolwr proffesiynol annibynnol pan na all person ond goresgyn y rhwystr(au) rhag cymryd rhan lawn yn y prosesau asesu, cynllunio gofal a chymorth, y prosesau adolygu a diogelu gyda chymorth unigolyn priodol, ond nad oes unigolyn priodol ar gael.

Disgrifir y 'rhwystrau' ym mhennod 12 y Cod. Mae'r rhain yn cynnwys rhwystrau rhag deall, cadw, defnyddio neu bwyso a mesur gwybodaeth, neu rhag cyfleu barn, dymuniadau a theimladau. Os deuir i ddyfarniad wedyn mewn partneriaeth â'r person nad oes unigolyn priodol neu fath arall o eiriolaeth ar gael, bydd yn **rhaid** cyfeirio’r person at wasanaeth Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol.

Disgrifir rôl yr **unigolyn priodol** ym mhennod 13 y Cod ac mae'n cynnwys cefnogi ymgysylltiad a chyfranogiad llawn rhywun wrth bennu ei ddeilliannau lles. Ni all person fod yn unigolyn priodol os yw:

- yn rhywun nad yw'r unigolyn eisiau iddo ei gefnogi
- yn rhywun sy'n annhebygol o allu, neu fod ar gael i, gefnogi cyfranogiad yr unigolyn, neu
- yn rhywun sy'n gysylltiedig ag ymholiad i gamdriniaeth neu esgeulustod neu y mae ei weithredoedd wedi dylanwadu ar benderfyniad awdurdod lleol i ystyried camau gweithredu amddiffyn oedolion neu i gefnogi gorchmynion neu weithgaredd amddiffyn mewn perthynas â phlentyn.

Egwyddorion ar gyfer Gwasanaethau Eirioli

Mae'r Cod yn dweud y dylai'r egwyddorion canlynol gael eu hadlewyrchu mewn trefniadau ar gyfer cynllunio, comisiynu, monitro neu adolygu gwasanaethau eirioli yn yr ardal. Rhaid i'r broses sicrhau bod pobl yn cael eu grymuso i fynegi eu barn, eu dymuniadau a'u teimladau eu hunain ac y gallant gymryd rhan lawn fel partneriaid cyfartal.

Dylai gwasanaethau eirioli:

- gael eu harwain gan farn a dymuniadau'r unigolyn
- hyrwyddo hawliau ac anghenion yr unigolyn
- cael cyhoeddusrwydd da a bod yn hawdd eu defnyddio
- gweithio i'r unigolyn yn unig
- cael eu rheoli'n dda, bod yn brydlon, yn ymatebol a rhoi gwerth am arian
- parchu cyfrinachedd
- gweithredu gweithdrefn Gwyno a Chanmol effeithiol a hygyrch
- hyrwyddo a monitro cydraddoldeb

Beth yw'r mathau o amgylchiadau pan fydd angen gwasanaethau eiriolaeth ar unigolion?

Mae Rhan 10 Cod Ymarfer (Eiriolaeth) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn nodi'r amgylchiadau pan fo'n rhaid sicrhau bod Eiriolaeth ar gael pan na all oedolyn ond goresgyn y rhwystrau rhag cymryd rhan lawn yn y **prosesau asesu, cynllunio gofal a chymorth, adolygu a diogelu** gyda chymorth unigolyn priodol, ond nad oes unigolyn priodol ar gael:

Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:-

- wrth wneud penderfyniadau a fydd yn cael effaith sylweddol ar eu bywyd o ddydd i ddydd gan gynnwys:-

  a. asesu, cynllunio gofal a chymorth, adolygiadau
  b. diogelu
  c. cael gwybodaeth, cyngor a chymorth
  ch. lle maen nhw'n mynd i fyw
  d. asesu neu newid trefniadau gofal a chymorth anffurfiol a
  dd. symud o gael gofal a chymorth drwy gynllun gofal a chymorth neu gynllun cymorth os mai gofalwr ydynt, i gael gofal a chymorth drwy gymorth lles ataliol yn y gymuned.

- pan fydd ffactorau allanol yn effeithio ar eu trefniadau gofal a chymorth, er enghraifft, methiant darparwyr; cau cartrefi gofal; newidiadau i drefniadau rheoli neu berchnogaeth cartrefi gofal

- pan amheuir eu bod yn wynebu risg o niwed neu esgeulustod, ac

- wrth baratoi i adael yr ysbyty a dychwelyd i'r gymuned.

Rheoli/Cefnogi Annibyniaeth

Mae'n bwysig iawn, felly bod egwyddorion eiriolaeth annibynnol yn cael eu cydnabod a'u cefnogi'n glir gan ddarparwyr gofal cymdeithasol ac ymarferwyr a gweithwyr proffesiynol eraill y bydd yr eiriolwyr yn gweithio gyda nhw.

Dylid cynnwys annibyniaeth ym mhob cam yn y ddarpariaeth eiriolaeth annibynnol, gan gynnwys:

- Y cytundeb lefel gwasanaeth yr eir iddo rhwng y comisiynwyr a'r darparwr eiriolaeth
- Sefydlu trefniadau adborth priodol fel y gall y gwasanaeth eiriolaeth annibynnol adrodd wrth y comisiynwyr ar y canlyniadau a gyflawnir o ganlyniad i ddarparu gwasanaethau a phryderon yn rheolaidd ac ar frys, gan gynnal yr anhysbysrwydd (lle bo angen)
- Trefniadau llywodraethu gwasanaethau eirioli annibynnol sy'n atgyfnerthu annibyniaeth y rheoli

Dylai darparwyr eiriolaeth annibynnol sicrhau bod eu statws annibynnol yn cael ei atgyfnerthu drwy:

- Safonau uchel arferion eiriolaeth fel y'u mesurir yn erbyn y Fframwaith Safonau a Chanlyniadau Cenedlaethol,
- Gwaith partneriaeth cryf â defnyddwyr gwasanaethau, gweithwyr proffesiynol a chomisiynwyr,
- Deunydd cyhoeddusrwydd a pholisïau cyfrinachedd cytunedig.

Sicrhau Llais i Bobl Hŷn

Gwnaeth adroddiad Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru ar eiriolaeth *Sicrhau Llais i Bobl Hŷn* (Mai 2018)[7] argymhellion pwysig, gan gynnwys:

- Rhaid i Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd sicrhau bod gan eu gweithluoedd sgiliau digonol ac yn cael digon o hyfforddiant i wybod digon am eiriolaeth annibynnol a manteision ei defnyddio, a dylai hyn gynnwys digon o wybodaeth a chymwyseddau ar yr hawliau cyfreithiol ar eiriolaeth annibynnol statudol. Rhaid i Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd graffu ar effeithiolrwydd cymwyseddau'r gweithlu mewn perthynas ag eiriolaeth annibynnol.

- Rhaid i Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd wella'r cynnig eiriolaeth annibynnol statudol ac anstatudol, gyda Llywodraeth Cymru yn gwneud 'Cynnig Rhagweithiol' yn orfodol i gynnwys pobl hŷn sy'n byw mewn cartrefi gofal a phobl hŷn sy'n aros i gael eu rhyddhau o'r ysbyty.

Caerdydd a Bro Morgannwg - Cyd-destun Rhanbarthol

Amcangyfrifodd Asesiad Anghenion Poblogaeth Caerdydd a'r Fro fod 357,160 o bobl yn byw yng Nghaerdydd yn 2015 a bod 127,592 o bobl yn byw ym Mro Morgannwg ac amlygodd yr anghydraddoldeb sylweddol rhwng yr ardaloedd mwyaf difreintiedig a’r lleiaf difreintiedig.

Mae'r Asesiadau o Anghenion Poblogaeth yn awgrymu, wrth i wasanaethau eiriolaeth ehangu, bod faint o eiriolaeth sydd ar gael i bobl hŷn yn lleihau – sy'n effeithio'n arbennig ar bobl hŷn heb blant a phobl hŷn o'r gymuned LHDTC.

Cynllun Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg ar gyfer Anghenion Gofal a Chymorth (Llunio Ein Lles yn y Dyfodol: Mae Fi, Fy Nghartref, Fy Nghymuned' 2018-2023 yn nodi amrywiaeth o anghenion gofal a chymorth trawsbynciol, y mae llawer ohonynt yn uniongyrchol berthnasol i eiriolaeth, megis:

Canfyddiad Allweddol 1: Cynyddu cyfranogiad dinasyddion wrth lywio gwasanaethau ataliol ac adweithiol

Canfyddiad Allweddol 2: Hyrwyddo a gwella mynediad i wybodaeth a chyngor hawdd i'w deall ac o ansawdd da

Canfyddiad Allweddol 5: Cefnogi pobl i wneud dewisiadau byw mwy iach i leihau'r cynnydd mewn ymddygiadau afiach.

Canfyddiad Allweddol 6: Gwella mynediad at ofal a chymorth iechyd meddwl lefel isel ac arbenigol

Canfyddiad Allweddol 10: Datblygu gwasanaethau i ymateb i anghenion gofal a chymorth presennol ac yn y dyfodol, gan gynnwys anghenion gofalwyr

Canfyddiad Allweddol 11: Gwella cymorth i bobl wrth iddynt symud o un gwasanaeth i'r llall

Canfyddiad Allweddol 12: Gwella arferion gweithio sefydliadau er mwyn sicrhau bod gwasanaethau'n helpu pobl i gyflawni'r canlyniadau maent yn eu ceisio

Mae'r Cynllun Ardal hefyd yn cydnabod yn benodol yr angen i wella mynediad at wahanol fathau o eiriolaeth i bobl hŷn, gan gynnwys pobl sy'n byw gyda dementia.

Mae Asesiad Anghenion Poblogaeth Caerdydd a'r Fro yn amlygu'r angen gwella darpariaeth gwybodaeth o ansawdd uchel a symleiddio mynediad at wasanaethau ac mae'n argymell bod gwell ymwybyddiaeth, cyfeirio a mynediad at wahanol fathau o eiriolaeth yn ddull allweddol er mwyn cyrraedd yr amcan hwn.

Caerdydd a Bro Morgannwg - Darpariaeth Ranbarthol

Mae Cyngor Caerdydd a Chyngor Bro Morgannwg wedi sefydlu perthynas dan gontract gyda nifer o ddarparwyr lleol ers tro, gan gynnig amrywiaeth o wasanaethau eiriolaeth i oedolion. Mae hyn yn cynnwys eiriolaeth cymheiriaid, eiriolaeth dinasyddion, eiriolaeth cartrefi gofal ac Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol.

Mae Cynllun Ardal Caerdydd a'r Fro yn amlygu'r angen gwella mynediad at wahanol fathau o eiriolaeth, yn enwedig i bobl hŷn, ond mae'n cefnogi ymgorffori eiriolaeth ar draws yr holl boblogaeth.

Ystyriodd Grŵp Llywio Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro y ddarpariaeth eiriolaeth leol yn ôl gofynion y Cod, i edrych ar ystod ac argaeledd eiriolaeth, hygyrchedd eiriolaeth, ymwybyddiaeth gyffredinol o eiriolaeth ymhlith gweithwyr proffesiynol sy'n atgyfeirio er mwyn nodi unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth.

Ar hyn o bryd mae Cyngor Caerdydd yn contractio gyda thri darparwr lleol:

<table>
<tr><th>Darparwr</th><th>Gwasanaeth</th><th>Cysylltiadau (2018019)</th></tr>
<tr><td>Pobl yn Gyntaf Caerdydd</td><td>Hunan-eiriolaeth a arweinir gan y defnyddwyr
Cyfrannu at gynllunio ar y cyd</td><td rowspan="3">Nifer yr Oedolion sy'n cael Eiriolaeth:
18-24: 7
25-64: 27
65-74: 20
75-84: 24
85+: 23
Cyfanswm: 101</td></tr>
<tr><td>Advocacy Matters (Cymru)</td><td>Eiriolaeth i bobl ag LD/Asperger</td></tr>
<tr><td>Age Connects Caerdydd a’r Fro:</td><td>Eiriolaeth i bobl hŷn mewn cartrefi gofal preswyl</td></tr>
</table>

Mae Bro Morgannwg yn contractio gyda phedwar darparwr lleol:

<table>
<tr><th>Darparwr</th><th>Gwasanaeth</th><th>Cysylltiadau (18/19)</th></tr>
<tr><td>Advocacy Matters (Cymru)</td><td>Eiriolaeth i bobl ag LD/Asperger</td><td>Cysylltiadau Newydd: 39
Materion wedi eu datrys: 27
2019/20
Newydd: 8
Datryswyd: 14</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Age Connects Caerdydd a’r Fro:</td><td>Eiriolaeth i bobl hŷn A</td><td>Cysylltiadau: 169
Camau Gweithredu: 603</td></tr>
<tr><td>Eiriolaeth cartrefi gofal</td><td>Cysylltu: 59
Camau Gweithredu: 333</td></tr>
<tr><td>Vale People First</td><td>Cyfraniad y defnyddwyr gwasanaeth at gynllunio ar y cyd. Datblygu hunan-eiriolaeth a arweinir gan y defnyddwyr</td><td>Cysylltiadau: 416 (79 unigolyn)
Aelodau: 203
Aelodau Newydd: 31
Rhai sy’n Gadael: 3</td></tr>
<tr><td>Diverse Cymru</td><td>Eiriolaeth i oedolion iau</td><td>Cysylltiadau Newydd: 63
Materion wedi eu datrys: 75</td></tr>
</table>

Yn 2017, drwy gyfres o drafodaethau agored rhwng y ddau gyngor a'r darparwyr, mewn gweithdai a chyfarfodydd unigol, cafwyd tystiolaeth o berthynas gontract gadarnhaol a hirhoedlog rhwng y comisiynwyr a'r darparwyr. Mae'r tablau uchod yn dangos canlyniadau cadarnhaol ac ystod eang o wasanaethau cymorth eiriolaeth. Mae'r gwasanaethau hyn yn cynnwys eiriolaeth wedi'i thargedu at bobl er mwyn iddynt gymryd rhan yn y gwaith cynllunio gofal a chymorth, fel sy'n ofynnol yn rolau Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol ac o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Y prif ganfyddiadau a nodwyd o'r dadansoddiad cynnar o ymgysylltu â darparwyr oedd:

- Roedd pob darparwr eiriolaeth yn cynnal ei lwybr atgyfeirio ar wahân ei hun ar gyfer dinasyddion a gweithwyr proffesiynol.
- Roedd dinasyddion a chomisiynwyr yn uchel eu parch yn y ddarpariaeth eiriolaeth bresennol
- Roedd amrywiad wrth fesur perfformiad yn peryglu cymariaethau o ansawdd ymhlith darparwyr
- Nid oedd proffil eiriolaeth rhanbarthol clir
- Ychydig o dystiolaeth oedd ar gael i nodi bylchau yn y ddarpariaeth
- Dim gofyniad penodol ar ddarparwyr i ddarparu Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol.

Er mwyn mynd i'r afael â'r materion hyn, heriwyd pob darparwr i adolygu ei ddarpariaeth bresennol er mwyn 'gwneud lle' a blaenoriaethu atgyfeiriadau ar gyfer Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol gyda'r adnoddau presennol.

Cymeradwyodd y BPRh beilot dwy flynedd un pwynt mynediad at eiriolaeth i oedolion, drwy greu Porth Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro.

Porth Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro

Sefydlwyd Porth Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro a'i lansio ym mis Gorffennaf 2018 ar gyfer cynllun peilot dwy flynedd gyda'r nod o roi un llwybr pwynt i bob darparwr eiriolaeth ar draws y rhanbarth. Cynghorwyd pob darparwr i dderbyn dim ond atgyfeiriadau drwy'r Porth, neu i roi gwybod i'r Porth am unrhyw atgyfeiriadau uniongyrchol. Hyrwyddir y Porth hefyd drwy gysylltiad â'r holl dimau gofal cymdeithasol a wardiau ysbytai.

Promo Cymru sy'n gweithredu'r Porth ac fe'i hariennir drwy gyllid DTG a Bwrdd Iechyd Prifysgol Cymru.

Mae pedwar prif amcan i'r Porth:

1: Gweithredu fel pwynt cyswllt i'r rhai y mae arnynt angen gwasanaethau eirioli, ac yn benodol, angen eiriolwr proffesiynol annibynnol;

2: Darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth i unigolion, gweithwyr proffesiynol a gofalwyr sy'n defnyddio Porth Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro, yn unol â'u hanghenion, ac fel y diffinnir gan unrhyw feini prawf cymhwysedd a throthwy.

3: Codi ymwybyddiaeth o'r gwasanaeth a'i hyrwyddo drwy Gaerdydd, a Bro Morgannwg er mwyn hwyluso defnyddio'r ac ymgysylltu â'r Porth;

4: Cael a chasglu data cadarn.

Yn ystod y cyfnod gweithredu mae'r Porth wedi derbyn y cysylltiadau canlynol:

	J 18	A 18	S 18	O 18	N 18	D 18	J 19	F 19	M 19	A 19	M 19	J 19	J 19	A 19	S 19
Cysylltiadau	1	8	12	7	34	13	24	16	20	22	30	29	16	44	53
Ardal Triniaeth Ddwys	0	1	2	3	2	2	1	2	3	4	3	1	2	1	1
C&S	0	1	4	5	4	4	7	1	5	3	5	2	2	0	7
Cwynion	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	2
Diogelu	0	0	1	2	0	2	2	1	4	0	2	1	0	1	4

Yn ystod y cyfnod gweithredu mae'r Porth wedi gwneud yr ymyriadau canlynol:

	J 18	A 18	S 18	O 18	N 18	D 18	J 19	F 19	M 19	A 19	M 19	J 19	J 19	A 19	S 19
Cyfeirio/GCC	0	5	9	9	7	10	7	2	9	4	5	4	5	3	9
Cyfeirio at Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol	0	2	1	3	4	2	5	2	4	1	5	3	1	8	4

Ymgysylltu Caerdydd a'r Fro â dinasyddion a phobl sy'n defnyddio Gwasanaethau Eirioli

Cynhaliwyd rhaglen ymgysylltu fer ledled Caerdydd a Bro Morgannwg ym mis Mai a mis Mehefin 2017 i ganfod barn dinasyddion, defnyddwyr gwasanaethau a gofalwyr lleol ar ddull y Cynghorau o gomisiynu gwasanaeth Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol newydd.

Ymgysylltwyd yn uniongyrchol ag amrywiaeth o sefydliadau ac unigolion drwy grwpiau ffocws, cyfarfodydd wyneb yn wyneb a chyfweliadau ffôn. Trefnwyd dau grŵp ffocws a mynychwyd pedwar cyfarfod dinasyddion/defnyddwyr gwasanaeth. At

ei gilydd, cafodd tua 75 o bobl gyfleoedd wyneb yn wyneb i ddysgu am yr ymarfer comisiynu a rhoi adborth arno.

Yn ogystal, dosbarthwyd briff ar y rhaglen ymgysylltu i 27 o sefydliadau'r trydydd sector i'w dosbarthu i'w rhwydweithiau aelodau.

Canfyddiadau Allweddol a ddaeth o'r Ymgysylltu

- Dylai'r gwasanaeth newydd gael ei ariannu'n briodol ac yn gynaliadwy; dylai'r dyfarniad fod am o leiaf 3 blynedd. Peidiwch â gwario'r cyllid sydd ar gael ar un gwasanaeth eiriolaeth yn unig, sicrhewch fod mathau eraill o eiriolaeth ar gael - peidiwch â chreu problemau mwy drwy ddefnyddio dim ond un Eiriolwr Proffesiynol Annibynnol.
- Dylid rhoi blaenoriaeth uchel i wybodaeth leol wrth werthuso tendrau. Dylai manyleb y gwasanaeth ddangos yn glir y gwerthfawrogir gwybodaeth a phrofiad lleol.
- Sicrhewch fod y broses dendro yn dechrau mewn da bryd i alluogi trosglwyddo diffwdan i'r darparwr newydd neu sefydlogrwydd ar gyfer y darparwyr presennol os caiff ei ail-ddyfarnu, ac osgoi staff yn gorfod gadael a.y.b.
- Mae consortia'n cymryd amser i ddod at ei gilydd, ac mae chytuno trefniadau llywodraethu yn debygol o arafu'r broses. Efallai nad consortiwm yw'r ffordd gywir o reidrwydd.
- Dylid ystyried eiriolaeth o'r dechrau un, ar adeg y cyswllt cyntaf, a dylai fod ar gael yn amserol, h.y. pan fo angen, nid misoedd yn ddiweddarach. Dylai fod gan y gwasanaeth adnoddau da a staff i alluogi pobl i gael cymorth pan fo ei angen arnynt.
- Mae'n bwysig bod yr awdurdod iechyd yn bartner gweithredol, er mai ar yr awdurdodau lleol y mae'r prif ddyletswyddau. Dylai fod cydgysylltu da rhwng iechyd a gofal cymdeithasol ar sail ymarferol, weithredol, gan y gallai fod angen i eiriolwyr weithio ar draws ffiniau, e.e. gall achos ddechrau yn y gymuned ond mynd i'r maes iechyd. *Mae angen i feddygon teulu a gweithwyr iechyd gymryd mwy o ran; dydy gweithwyr iechyd proffesiynol ddim bob amser yn hapus bod rhywun arall yn yr ystafell.
- Mae parhad yn bwysig gan bobl: yn ddelfrydol dylai person allu parhau i weithio gyda'r un eiriolwr.
- Mae mynediad amserol i'r gwasanaeth yn bwysig, gan gynnwys y tu allan i oriau gwaith arferol. Gall oedi greu mwy o broblemau.
- Dylid ystyried sicrhau cyswllt agos rhwng gwasanaethau eiriolaeth plant ac oedolion (ac adrannau gwasanaethau cymdeithasol).
- Llinell uniongyrchol (nid canolfan alwadau) eiriolwr gwirfoddol hyfforddedig neu weithiwr proffesiynol cyflogedig y gall pobl ei ffonio am gyngor pan fo ei angen arnynt.
- Hanfodol er mwyn sicrhau mynediad a darpariaeth deg ar draws y ddwy sir; mae angen swyddfa leol yn y Fro.
- Mae gan ofalwyr broffil isel yn gyffredinol ac nid yw eiriolaeth wedi'i datblygu'n dda. Gellid adolygu rôl y Swyddogion Cymorth Gofalwyr ym Mro Morgannwg er mwyn nodi a oes achos dros godi ymwybyddiaeth ac, o bosibl, uwchsgilio.
- Gall y gair 'eiriolaeth' fod yn anodd ei gyfieithu i rai ieithoedd a gall fod yn anodd ei ddeall ar gan rai defnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig. Dylid ystyried hyn wrth gyfathrebu ynghylch eiriolaeth. Dylid ystyried y cyhoeddiadau hyn yn briodol: *Cefnogi Oedolion sy'n Gweithio gydag Amrywiaeth Ddiwylliannol* (pp6-10 yn arbennig) ac *Eiriolaeth mewn gofal cymdeithasol i grwpiau a ddiogelir o dan ddeddfwriaeth cydraddoldeb.*
- Gan fod diffyg ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o eiriolaeth yn gyffredinol ac o Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol yn arbennig ymhlith gweithwyr proffesiynol a'r cyhoedd, mae cyfathrebu clir am y gwasanaeth Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol newydd yn bwysig iawn.

Datblygu'r Strategaeth

Gweithdai ymgynghori Mawrth/Ebrill 2021

Blaenoriaethau Strategol Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro

Comisiynodd Llywodraeth Cymru AgeCymru i ddarparu Rhaglen Eiriolaeth Edau Aur i gynorthwyo wrth weithredu Rhan 10 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae Edau Aur wedi cynhyrchu'r Fframwaith a'r Pecyn Cymorth ar gyfer comisiynu Eiriolaeth i Oedolion ac wedi gosod ein pedair egwyddor ar gyfer comisiynu Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol yn effeithiol:

- **Mabwysiadu dull cydgynhyrchiol systemig gyda'r holl randdeiliaid**
- **Ffurfio perthynas bwrpasol, gydweithredol rhwng awdurdodau lleol, byrddau iechyd a darparwyr**
- **Rhannu dealltwriaeth gyffredin o beth yw eiriolaeth a rôl benodol eiriolaeth broffesiynol annibynnol**
- **Cytuno ar y cyd ynghylch pryd y mae eiriolaeth broffesiynol annibynnol yn briodol, bob amser** gan ystyried ei hygyrchedd a'i chymhwyso ochr yn ochr â mathau eraill o eiriolaeth

Blaenoriaeth 1: Mabwysiadu dull cydgynhyrchiol systemig gyda'r holl randdeiliaid

Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro yn ymrwymo i weithio ochr yn ochr â dinasyddion, defnyddwyr gwasanaethau a gofalwyr i lywio datblygiad ac ansawdd gwasanaethau cymdeithasol ar draws y rhanbarth.

Bydd ein Strategaeth Eiriolaeth yn cael ei chyd-gynhyrchu gyda dinasyddion a gweithwyr proffesiynol, gan gynnwys sefydliadau statudol ac annibynnol yn cydweithio mewn partneriaeth gyfartal, gan rannu pŵer a chyfrifoldeb am wneud penderfyniadau.

Bydd Rhwydwaith Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro, sy'n cynnwys yr holl ddarparwyr eiriolaeth lleol, gan gynnwys pobl sy'n defnyddio gwasanaethau eirioli, yn allweddol wrth ddatblygu'r strategaeth hon a bwriadau comisiynu'r ddau awdurdod lleol a fydd yn dilyn.

Ceisio hyrwyddo manteision cydweithredu gan gydnabod y gallai darparwyr gwasanaethau fod mewn cystadleuaeth â'i gilydd. Credwn fod ein proses o gynnal "deialog gystadleuol" yn gydnaws â chomisiynu cydgynhyrchiol. Mae'r broses yn ein galluogi ni fel comisiynwyr gwasanaethau i siarad â darparwyr a defnyddio eu harbenigedd cyn cwblhau manyleb gwasanaeth, gan sicrhau bod ystod o atebion gwahanol yn cael eu hystyried cyn i'r tendr ddechrau yn 2020/21.

Mae gan ddinasyddion rôl hanfodol yn y broses gyd-gynhyrchu hon. Bydd y strategaeth hon yn parhau i gefnogi dinasyddion yn cymryd rhan mor effeithiol â phosibl, gan gynnwys drwy ddarparu hyfforddiant priodol, i sicrhau bod y strategaeth gomisiynu gydgynhyrchiol hon yn gynaliadwy yn y tymor hir.

Ein Hymrwymiad

Cynnwys yr holl bartneriaid wrth amcangyfrif y galw am eiriolaeth broffesiynol annibynnol, ac ymgysylltu â chymunedau a sefydliadau cymunedol, e.e. darparwyr gwasanaethau ataliol y trydydd sector, i nodi sut y gallai eiriolaeth broffesiynol annibynnol fod yn berthnasol i ddiwallu anghenion. Gwneir hyn drwy ymgysylltu â phaneli dinasyddion, gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a Rhwydwaith darparwyr Eiriolaeth.

Gan ddechrau o safbwynt pobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau a'u gofalwyr, byddwn yn cynllunio modelau comisiynu yn seiliedig ar ddull sy'n cwmpasu'r egwyddor o gyd-gynhyrchu.

Gyda phartneriaid byddwn yn cyd-gynhyrchu strategaeth gyfathrebu, sy'n cael ei hysbysebu a'i lledaenu'n dda drwy amrywiaeth o fformatau, cyfryngau a lleoliadau i sicrhau ei bod yn hygyrch.

Byddwn yn datblygu system ar gyfer adolygu defnydd ac effeithiolrwydd eiriolaeth broffesiynol annibynnol drwy ymgysylltu â phaneli dinasyddion, gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a Rhwydwaith darparwyr Eiriolaeth.

Byddwn yn sicrhau bod cyd-gynhyrchu yn gweithio go iawn drwy greu'r amgylchedd gwaith cywir fel bod gwasanaethau'n hygyrch i bawb.

Blaenoriaeth 2 - Ffurfio perthynas bwrpasol, gydweithredol rhwng awdurdodau lleol, byrddau iechyd a darparwyr

Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro wedi sefydlu perthynas waith bwrpasol rhwng y ddau awdurdod lleol, bwrdd iechyd lleol Caerdydd a'r Fro a Gwasanaeth Gwirfoddol Morgannwg ac mae'n cymryd rôl arweiniol yn natblygiad y strategaeth hon.

Felly, mae eiriolaeth yn cael ei rhoi yn nhrefniadau llywodraethu cydweithredol rhanbarthol iechyd a gwasanaethau cymdeithasol lleol a bydd y dull cydweithredol yr ydym yn ei fabwysiadu yn y strategaeth hon yn dystiolaeth drwy'r broses gomisiynu ddilynol.

Ein hymrwymiad:

Byddwn yn ceisio hyrwyddo manteision cydweithredu gan gydnabod y gallai darparwyr gwasanaethau fod mewn cystadleuaeth â'i gilydd.

Rydym yn nodi'r heriau a'r rhwystrau y gallai darparwyr gwasanaethau bach eu hwynebu wrth gydweithredu, megis diffyg capasiti, ymrwymiad amser, sgiliau a gwybodaeth ac ati, felly byddwn yn ceisio goresgyn y rhwystrau hyn er budd datblygu gwasanaethau yn lleol, sy'n diwallu anghenion unigolion y mae arnynt angen gwahanol fathau o gymorth eiriolaeth.

Byddwn yn creu cyfleoedd i bobl allweddol ddod at ei gilydd – comisiynwyr, darparwyr o bob sector, iechyd, ac unrhyw bartïon eraill â diddordeb sy'n ymwneud â'r broses gomisiynu.

Byddwn yn rhoi cymorth parhaus i'r Rhwydwaith Eiriolaeth er mwyn galluogi deialog gynhyrchiol rhwng darparwyr a chomisiynwyr.

Rydym yn cydnabod y bydd manteision gwirioneddol yn deillio o werthfawrogi rolau ein gilydd, a gweithio tuag at nodau ac amcanion cyffredin.

Byddwn yn cynhyrchu gofynion a manylebau ar y cyd ar gyfer y gwasanaeth, sy'n annog cyflenwad gwasanaethau digonol a datblygu gweithlu medrus

Byddwn yn chwilio am gyfleoedd i arloesi o ganlyniad i'r dulliau ariannu cydweithredol.

Blaenoriaeth 3 - Rhannu dealltwriaeth gyffredin o beth yw eiriolaeth a rôl benodol eiriolaeth broffesiynol annibynnol

Drwy'r Grŵp Llywio Eiriolaeth, mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro wedi cydweithio gyda phartneriaid i ddatblygu dull rhanbarthol o gynnig eiriolaeth i oedolion. Fodd bynnag, gan gydnabod y gwahanol ddemograffeg, daearyddiaeth a dulliau darparu gwasanaethau cymdeithasol ym mhob ardal, rydym yn awyddus i gefnogi dull hyblyg o gomisiynu eiriolaeth sy'n ystyried y gwahaniaethau hyn.

Mae'r BPRh wedi mabwysiadu cyfres o egwyddorion cyffredin i lywio comisiynu eiriolaeth yn y dyfodol, ar sail Cod Ymarfer Rhan 10 a Fframwaith Edau Aur a Phecyn Cymorth i Gomisiynwyr.

Mae Rhan 10 y Cod Ymarfer yn dweud y dylai'r egwyddorion canlynol gael eu hadlewyrchu mewn trefniadau ar gyfer cynllunio, comisiynu, monitro ac adolygu gwasanaethau eirioli yn yr ardal.

Mae’r gwasanaethau eiriolaeth:-

- yn cael eu harwain gan farn a dymuniadau'r unigolyn
- yn hyrwyddo hawliau ac anghenion yr unigolyn
- yn gweithio i'r unigolyn yn unig
- yn cael cyhoeddusrwydd da, yn hygyrch ac yn hawdd eu defnyddio
- yn rhoi cymorth priodol i unigolion gan ystyried eu hanghenion penodol
- yn cael eu rheoli'n dda ac yn rhoi gwerth am arian
- yn gwrando ar farn a syniadau unigolion ac yn eu cynrychioli er mwyn gwella'r gwasanaeth a ddarperir
- yn ymatebol ac yn darparu cymorth a chyngor yn gyflym pan gysylltir â nhw
- yn gweithredu i lefel uchel o gyfrinachedd a sicrhau bod unigolion ac asiantaethau partner yn ymwybodol o'u polisïau cyfrinachedd
- yn cynnal gweithdrefn gwyno effeithiol a hawdd ei defnyddio, a
- pholisïau clir i hyrwyddo materion cydraddoldeb a monitro gwasanaethau er mwyn sicrhau na wahaniaethir neb yn negyddol.

Ein hymrwymiad:

Byddwn yn comisiynu gwasanaethau eirioli sy'n gwneud ymrwymiad clir a chytbwys i ddarparu Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol o dan y Ddeddf a chefnogi datblygiad y sector eiriolaeth ehangach, gan gynnwys hunan-eiriolaeth.

Byddwn yn sicrhau y comisiynir gwasanaethau eirioli yn seiliedig ar yr egwyddorion cywir a dylid nodi'r rhain yn y strategaeth i lywio caffael yn y dyfodol.

Byddwn yn sicrhau ymgysylltiad parhaus â darparwyr i egluro'r cynnig gweithredol, datblygu dull cydweithredol, gwella mynediad cyfartal, codi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o eiriolaeth a darparu gwasanaeth cynhwysfawr a chynhwysol sy'n diwallu anghenion eiriolaeth gwahanol unigolion yn llwyddiannus.

Byddwn yn sicrhau y darperir gwasanaeth rhanbarthol drwy gyfuniad o eiriolaeth generig ac arbenigol.

Byddwn yn sicrhau bod hyblygrwydd yn un o ofynion allweddol gwasanaethau yn y dyfodol, er mwyn sicrhau bod unigolion yn gallu cael y math o gymorth eiriolaeth sy'n iawn iddyn nhw.

Byddwn yn sicrhau y rhoddir digon o amser i ganiatáu meithrin perthnasau ag ymddiriedaeth.

Byddwn yn ystyried defnyddio’r Porth gwasanaethau eiriolaeth yn barhaus, ond byddwn yn blaenoriaethu hygyrchedd gwasanaethau dros unrhyw strwythurau sy'n

bodoli eisoes.

Byddwn yn sicrhau y dylid cynhyrchu proses atgyfeirio mynediad glir, syml ac agored a'i lledaenu'n eang.

Byddwn yn sicrhau bod manylebau gwasanaeth yn ymgorffori egwyddorion a safonau sefydledig gwasanaeth eiriolaeth o ansawdd, fel y disgrifir yn Rhan 10 y Cod Ymarfer a Fframwaith Rhaglen Eiriolaeth Edau Aur.

Blaenoriaeth 4: Cytuno ar y cyd ynghylch pryd y mae eiriolaeth broffesiynol annibynnol yn briodol, gan ystyried bob amser ei hygyrchedd a'i chymhwyso ochr yn ochr â mathau eraill o eiriolaeth

Dylid ystyried eiriolaeth broffesiynol annibynnol yng nghyd-destun sbectrwm eiriolaeth. Bydd anghenion eiriolaeth pobl yn amrywio drwy gydol eu hoes, wrth iddynt fyw gwahanol gyfnodau bywyd ac amgylchiadau'n newid.

Mae'r Fframwaith Edau Aur yn awgrymu y dylai awdurdodau lleol sicrhau bod y gwasanaethau eirioli y maent yn eu comisiynu yn ddigon hyblyg i arbed anghenion rhag codi neu ddwysáu, i addasu yn ôl anghenion newidiol pobl drwy gydol eu taith, ac i reoli newid diffwdan tuag at fwy o annibyniaeth.

Mae'r model "Sbectrwm Eiriolaeth" a ddatblygwyd gan Raglen Eiriolaeth Edau Aur yn dangos y sbectrwm eiriolaeth llawn o dan "y Ddeddf" gan gynnwys eiriolaeth broffesiynol annibynnol a ddylai fod ar gael i gefnogi pobl ar wahanol adegau ac mewn amgylchiadau penodol. Mae'n cwmpasu camau o ymyrraeth gynnar hyd at reoli argyfwng.

Mae pwysigrwydd hanfodol codi ymwybyddiaeth a gwella dealltwriaeth o eiriolaeth wedi bod yn neges gyson ers dechrau'r broses gomisiynu. Heb hyn, mae'r nifer sy'n manteisio ar y cynnig eiriolaeth i oedolion yn y system gwasanaethau cymdeithasol yn debygol o barhau'n isel, a bydd unigolion a allai elwa o eiriolaeth yn parhau i golli allan ar y math arbenigol o gymorth a geir drwy eiriolaeth.

Mae Canolfan Wybodaeth a Dysgu Gofal Cymdeithasol Cymru yn darparu ystod o ddeunyddiau hyfforddi ar eiriolaeth o dan y Ddeddf. Mae'r Sefydliad Gofal Cymdeithasol er Rhagoriaeth hefyd yn cynnig gwybodaeth fanylach ynghylch y gwahanol fathau o eiriolaeth a amlinellir ym mhennod 8 Rhan 10 Cod Ymarfer.

Mae'r Comisiynydd Pobl Hŷn a'r Rhaglen Edau Aur ar gyfer Eiriolaeth ill dau wedi cynhyrchu fideos eiriolaeth, ynghyd ag amrywiaeth o ddeunyddiau eraill sy'n targedu'r cyhoedd yn bennaf.

Ein hymrwymiad:

Byddwn yn cyd-gynhyrchu cynllun gweithredu ar gyfer ymgyrch codi ymwybyddiaeth ranbarthol i gwmpasu pob math o eiriolaeth, gan gynnwys Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol drwy:

- ddatblygu rhwydwaith o hyrwyddwyr eiriolaeth fel rhan o'r ymgyrch codi ymwybyddiaeth i ehangu cyrhaeddiad yr ymgyrch;
- canolbwyntio ein hadnoddau codi ymwybyddiaeth ar gefnogi pobl yr ystyrir yn "anodd cyrraedd atyn nhw", gan gynnwys cymunedau Pobl Dduon, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig (BAME), y gymuned Fyddar a grwpiau anabl ac eraill sydd ar ymylon cymdeithas.
- sicrhau bod yr ymgyrch codi ymwybyddiaeth yn cynnwys dinasyddion, comisiynwyr, gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol a darparwyr i ddangos cyd-gynhyrchu ar waith.

Y Broses Gomisiynu

Mae'r Strategaeth yn dilyn y broses gomisiynu fel y disgrifir yn Fframwaith a Phecyn Cymorth Rhaglen Edau Aur ar gyfer Eiriolaeth.

Mae pecyn cymorth Edau Aur yn nodi fframwaith i gomisiynwyr ei ystyried wrth gaffael gwasanaethau eirioli:

Dadansoddi	Deall gwerthoedd a diben yr asiantaethau sydd ynghlwm, yr anghenion y mae'n rhaid iddynt fynd i'r afael â nhw, a'r amgylchedd y maent yn gweithio ynddo.
Cynllunio	Adnabod diffygion rhwng yr hyn mae ei angen a'r hyn sydd ar gael, a phenderfynu sut eir i'r afael â'r diffygion hyn.
Darparu	Sicrhau bod gwasanaethau ar gael ac yn cael eu darparu yn ôl y bwriad.
Adolygu	Monitro effaith y gwasanaeth a sicrhau bod unrhyw weithgareddau comisiynu yn y dyfodol yn ystyried canfyddiadau'r adolygiad

Yr hyn rydym yn ei wybod:

Dadansoddi	
Unigolion	• Sawl oedolyn sy'n defnyddio gwasanaethau eiriolaeth • Effeithiolrwydd gwasanaethau eiriolaeth wrth helpu pobl i gymryd rhan wrth wneud penderfyniadau gofal a chymorth
Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Amlygir eiriolaeth fel angen blaenoriaethol ymhlith pobl hŷn a phobl sy'n byw gyda dementia. • Nifer y bobl sy'n defnyddio Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol drwy gyfrwng y Gymraeg.

Y Gymuned Ehangach	• Nifer y bobl sydd wedi defnyddio Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol i'w galluogi i gymryd rhan mewn gwasanaethau ataliol a gwasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth
Darparu Gwasanaeth	• Perthynas hirhoedlog gyda darparwyr Eiriolaeth • Rhwydwaith Eiriolaeth a fynychir yn dda

Yr hyn mae arnom angen ei wybod:

Dadansoddi	
Unigolion	• Ar faint o oedolion mae angen gwasanaethau eirioli ond nad ydynt yn gallu cael y gwasanaeth priodol ar yr adeg briodol. • Nifer yr oedolion sy'n derbyn gofal iechyd a gofal ysbyty na allant gymryd rhan lawn yn eu gofal ac nad oes ganddynt unigolyn priodol i eirioli drostynt. • Faint o oedolion sydd mewn perygl o gael eu hesgeuluso neu eu cam-drin nad ydynt yn cael cynnig mynediad i Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol.
Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Unrhyw wahaniaeth yn sut defnyddir eiriolaeth gan bobl sy'n hunanreoli eu gofal a'r bobl y mae ganddynt Gynllun Gofal a Chymorth. • Effaith Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol ar foddhad unigolyn â'i Ofal a Chymorth. • Effaith amgylchiadau neu anabledd penodol unigolyn ar ei allu i gael mynediad at Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol. • Dealltwriaeth glir a systematig o rôl yr Unigolyn Priodol i weithredu fel Eiriolwr ac felly dealltwriaeth dda o wasanaethau gofal iechyd a gofal a chymorth.
Y Gymuned Ehangach	• Nifer y bobl sydd angen Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol i gymryd rhan lawn mewn ymyriadau ataliol a gwasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth.
Darparu Gwasanaeth	• Darparwyr eiriolaeth lleol nad ydynt yn gysylltiedig â'r Rhwydwaith

Yr hyn sydd gennym eisoes:

Cynllunio	
Unigolion	• Nifer y bobl y nodwyd bod arnynt anghenion eiriolaeth yn ystod asesiad neu adolygiad, ond y mae ganddynt eisoes unigolyn priodol. • Nifer y bobl y nodwyd bod arnynt anghenion eiriolaeth yn ystod asesiad neu adolygiad, ond nad oes ganddynt eisoes unigolyn priodol.
Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Mae'r llwybr ar gyfer nodi oedolion ag anghenion eiriolaeth ar adeg asesu ac adolygu wedi hen ennill ei dir. • Rhwydwaith Eiriolaeth sefydledig o ddarparwyr a chomisiynwyr.

	• Mae gan bob awdurdod lleol swyddogion arweiniol sy'n gyfrifol am gomisiynu Gwasanaethau Eirioli. • Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro yn ymrwymo i ddull rhanbarthol o gomisiynu eiriolaeth i oedolion.
Y Gymuned Ehangach	• Nododd Asesiad Poblogaeth Caerdydd a'r Fro fod galw cynyddol am wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol ar draws pob ardal, a galw cynyddol cyfatebol am eiriolaeth.
Darparu Gwasanaeth	• Perthynas gontract ag ymddiriedaeth ers amser gyda darparwyr lleol yn seiliedig ar Fanylebau Gwasanaeth hen ffasiwn a modelau comisiynu.

Yr hyn y mae angen i ni ei ystyried:

Cynllunio	
Unigolion	• Nodi Oedolion mewn Perygl y mae arnynt angen Eiriolaeth a chynnig Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol yn gynnar yn yr ymyriad.
Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Nodi oedolion sy'n ymgysylltu â gwasanaethau ataliol a gwasanaethau gwybodaeth, cymorth a chyngor (GCC) (gan gynnwys gofal canolraddol a chynllunio ar gyfer rhyddhau cleifion o'r ysbyty) na allant gymryd rhan lawn yn y gwasanaethau hyn ac nad oes ganddynt unigolyn priodol. • Sefydlu gwell cysylltiadau â chomisiynwyr y GIG • Datblygu manyleb gwasanaeth glir a chadarn ar gyfer darparu gwasanaethau Eirioli o ansawdd uchel, gan gynnwys lefelau hyfforddiant/cymwysterau Eiriolwyr Proffesiynol Annibynnol. • Datblygu model rhanbarthol ar gyfer comisiynu eiriolaeth ar draws y rhanbarth, sy'n ateb galw'r strategaeth hon.
Y Gymuned Ehangach	• Ymgysylltu parhaus â phobl sy'n defnyddio eiriolaeth yn seiliedig ar egwyddor cyd-gynhyrchu, gan ddechrau o safbwynt pobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau a'u gofalwyr.
Darparu Gwasanaeth	• Cynhyrchu manylebau gwasanaeth a chanllawiau contractio ar y cyd sy'n ystyried safonau ansawdd cenedlaethol. • Cynhyrchu model comisiynu ar y cyd sy'n darparu dull hyblyg a hygyrch o ymdrin â phob math o eiriolaeth ac ond sy’n blaenoriaethu Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol yn ddi-oed. • Mabwysiadu dull deialog cystadleuol o ddatblygu fframwaith comisiynu

Yr hyn rydym eisoes yn ei wneud:

Darparu	
Unigolion	• Darparu Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth hygyrch mewn perthynas ag Eiriolaeth drwy Borth Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro • Darparu mynediad annibynnol i Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol drwy Borth Eiriolaeth Caerdydd a'r Fro

	• Darpariaeth Eiriolaeth sefydledig sy'n cynnig cymorth Eiriolaeth sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Mae Asesiadau Anghenion eisoes yn nodi amrywiaeth ymhlith y bobl a aseswyd a'u hangenion eiriolaeth. • Mae BPRh Caerdydd a'r Fro yn ymrwymo i gomisiynu eiriolaeth ar y cyd yn rhanbarthol.
Y Gymuned Ehangach	• Mae darparwyr Eiriolaeth Unigol a'r Porth eisoes yn cynhyrchu deunyddiau hyrwyddo i godi proffil eu gwasanaethau ar wefannau, taflenni a phamffledi. • Mae'r Porth yn cynnig llwybr syml ac effeithiol at wasanaethau eiriolaeth. • Mae gwasanaethau GCC ledled y rhanbarth eisoes yn cyfeirio at wasanaethau Eiriolaeth.
Darparu Gwasanaeth	• Mae gan y rhanbarth Rwydwaith Eiriolaeth sefydledig sy'n caniatáu rhannu syniadau a chydweithrediad y bartneriaeth wrth ddatblygu strategaeth a modelau comisiynu'r dyfodol.

Yr hyn y mae angen i ni ei wneud yn well:

Darparu	

Unigolion	• Cyd-gynhyrchu a monitro manylebau gwasanaeth sy'n amlinellu'n glir dull sydd:
	  ○ yn parchu urddas a chyfrinachedd,
	  ○ yn cael ei arwain gan farn a dymuniadau'r unigolyn
	  ○ yn gweithio'n gyfan gwbl i'r unigolyn ac
	  ○ sy'n ymateb i anghenion cyfathrebu'r unigolyn.

Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Dadansoddi amrywiaeth y bobl sydd angen gwasanaethau eirioli a defnyddio'r wybodaeth hon i lywio'r ddarpariaeth Eiriolaeth a nodi a thargedu grwpiau arbennig o anodd eu cyrraedd mewn modd cadarhnaol. • Bydd angen i unrhyw fframwaith comisiynu annog darparwyr eiriolaeth i weithio gyda'i gilydd, rhannu gwybodaeth a sgiliau a bod yn seiliedig ar flaengynllunio ac nid data hanesyddol gan ddefnyddio Offeryn Dadansoddi Anghenion Poblogaeth GTAP. • Gweithio mewn partneriaeth â darparwyr i wella sgiliau a gwybodaeth am y gweithlu i nodi pryd y mae angen Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol.
Y Gymuned Ehangach	• Datblygu brand Eiriolaeth rhanbarthol i bob darparwr lleol ei ddefnyddio, sy'n hawdd ei adnabod ac y gellir ei ddefnyddio i hyrwyddo eiriolaeth mewn modd syml ac effeithiol nad yw cyhoeddusrwydd sefydliadau unigol yn effeithio arno. • Adolygu cynllun peilot y Porth yng nghyd-destun y strategaeth sy'n datblygu a modelau comisiynu newydd i sicrhau bod y Porth yn parhau i ddarparu llwybr mynediad syml yn hytrach na rhwystr ychwanegol rhag eiriolaeth.

	• Gwella dealltwriaeth gwasanaethau GCC o Eiriolaeth ac Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol er mwyn sicrhau bod pob person addas yn cael cynnig y cyngor a'r cyfeirio perthnasol. • Sicrhau bod unrhyw ddeunyddiau hyrwyddo a brandio ar gyfer y gwasanaeth Eiriolaeth Rhanbarthol yn briodol ar gyfer amrywiaeth y boblogaeth ac yn cael eu teilwra ar gyfer unrhyw grwpiau anodd eu cyrraedd fel y bo'n briodol.
Darparu Gwasanaeth	• Diffinio safonau ansawdd yn glir, gan ddefnyddio safonau ansawdd cydnabyddedig fel y Marc Perfformiad Ansawdd Eiriolaeth i sicrhau profiad o safon uchel yn gyson i bob oedolyn sy'n defnyddio gwasanaethau eirioli. • Drwy sgwrs gydweithredol gyda darparwyr a chomisiynwyr lleol byddwn yn cyd-gynhyrchu model ar gyfer comisiynu eiriolaeth i oedolion gan gynnwys Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol. • Bydd angen i unrhyw fodel comisiynu sicrhau bod pob darparwr yn cael ei drin yn gyfartal ac yn aros yn annibynnol ar gomisiynwyr a gwasanaethau gofal a chymorth.

Sut rydym yn monitro:

Adolygu	
Unigolion	• Mae pob comisiynydd awdurdod lleol eisoes yn ceisio adborth gan bobl sy'n defnyddio gwasanaethau ac yn defnyddio'r wybodaeth hon i ddatblygu gwelliannau i wasanaethau. • Mae darparwyr eisoes yn adolygu achosion unigol i amlygu effeithiolrwydd Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol fel rhan o fonitro contractau'n rheolaidd.
Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Rydym eisoes wedi sefydlu ac ymddiried mewn perthynas gontract rhwng comisiynwyr a darparwyr gydag amrywiaeth o ddulliau monitro. • Mae gennym eisoes brosesau ar waith i gefnogi darparwyr lle nad yw perfformiad yn bodloni safonau cytunedig.
Y Gymuned Ehangach	• Mae'r trefniadau presennol ar gyfer monitro perfformiad darparwyr eiriolaeth yn cael eu gwneud gan bob comisiynydd unigol.
Darparu Gwasanaeth	• Rydym eisoes wedi sefydlu ac ymddiried mewn perthynas gontract rhwng comisiynwyr a darparwyr gydag amrywiaeth o ddulliau monitro

Sut mae angen i ni wella ein gwaith monitro?

Adolygu	
Unigolion	• Sicrhau y ceir adborth gan bobl sydd wedi defnyddio gwasanaethau eirioli fel rhan o'r gwaith monitro'r contract a sicrhau ei fod yn cael ei ddefnyddio i wella'r gwasanaethau a gynigir gan ddarparwyr a chomisiynwyr.

	• Dylai comisiynwyr ymateb i'r adborth fel bod pobl yn teimlo bod eu profiad o wasanaethau yn cael ei drin â pharch a'i ddefnyddio i lywio datblygiadau gwasanaeth. • Dylai comisiynwyr ddatblygu proses systematig sy'n dadansoddi astudiaethau achos i fesur effeithiolrwydd Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol ac sy'n gwneud argymhellion ar gyfer gwelliannau. • Dylid trafod yr adolygiadau ar brofiad pobl yn y Rhwydwaith Eiriolaeth er mwyn sicrhau dysgu a rennir ar draws y sector.
Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol	• Llunio set safonol o safonau monitro i'w defnyddio gyda'r holl sefydliadau a gomisiynir i ddarparu eiriolaeth ac Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol i sicrhau cysondeb a darpariaeth gyfartal. • Archwilio ymchwil ac arfer gorau er mwyn sicrhau'r gwerth gorau a'r canlyniadau i'w trafod yn y Rhwydwaith Eiriolaeth. • Ystyried defnyddio Matrics Aeddfedrwydd GTAP ar gyfer monitro darparwyr yn ystod y contract neu yn ystod y broses gomisiynu.
Y Gymuned Ehangach	• Ystyried dulliau o gynnwys y gymuned ehangach wrth fonitro a gwerthuso perfformiad gwasanaethau eirioli.
Darparu Gwasanaeth	• Datblygu dull cydweithredol o gomisiynu ymhellach a monitro gwasanaethau eiriolaeth gyda dinasyddion, darparwyr, gwasanaethau gofal a chefnogi a chomisiynwyr sy'n canolbwyntio ar wella canlyniadau i bobl sy'n wynebu rhwystrau rhag cymryd rhan lawn mewn GCC a gwasanaethau gofal a chymorth. • Sicrhau bod manylebau gwasanaeth yn briodol ac yn cydymffurfio â'r egwyddorion a'r dulliau gweithredu a nodwyd fel rhan o'r strategaeth hon.